

PRENSA
CORDINA

28 MAIG 1988 No. 72 -V EPOCA - ANY XXIX- REVISTA QUINZENAL

sumari

* PORTADA

Reproducció del quadre ubicat al Santuari de Sant Salvador del que n'és autor Mestre (fill) i que representa la Rendició del Wali de Mallorca a Jaume I.

* ARTÀ BALLA I CANTA

Biel Tous, director musical de l'Agrupació ens parla del nou disc que han gravat i que estan a punt de presentar

(planes 9 i 10)

* MUNICIPALITZACIÓ DEL CAMP DE "SES PESQUERES"

Repàs als seus inicis i a la seva història humana i esportiva i a les negociacions que estan a punt de convertir-lo en municipal

(planes 6, 7 i 8)

* UNA XERRADA AMB...

Ma Antònia Serra que ens parla de l'onzena Trobada de Corals Infants (plana 11)

* NOTICIARI

* XERRIM XERRAM

* MÉS COL·LABORACIONS

la nostra pinacoteca

Miquel Tous

RENDICIO DEL WALI DE MALLORCA

A D. JAUME I

Aquest bell oli que xucla amb avidesa la mirada dels qui visiten Sant Salvador, ens mostra molt expressiu la capitulació del rei moro de Mallorca a Jaume I el Conqueridor.

Es Jaume, fill de Pere II d'Aragó i de Maria de Motpeller; nascut l'any 1208 i entregà l'ànima al Creador en 1276 als 68 anys en la ciutat de València. Ens diu Desclot en la seva crònica que era una persona bellíssima, un palm més alt que els altres homes, ample d'espatlles; de boca gran i adornada de dents blanques com perles; de cabellera daurada i ulls negres.

I d'ell diu Quadrado: "Pocs homes hi ha haguts tan estimats pels seus contemporanis. Jamai veren els guerrers més valent capdill, ni les dames més gentil cavaller, ni els cavallers més dadivós senyor, ni els subordinats rei més just i humà.

Era destre amb les armes, i impulsor i amant de les lletres. Segons l'esmentat cronista, ell mateix escrivia el seu diari.

Aquell infant que als cinc anys quedà orfe de pare i que als deu era ja rei, als 21, empenqué la conquesta de Mallorca, posant en aquesta lluita tot son cor i voluntat per a combatre als mahometans.

Gran fou la ràbia que sentí el rei en Jaume envers de l'emir de Mallorca, Abu Yahie el Roschid, quan un dia en lluita, des dels murs de l'Almudaina els sarraïns llançaven els cossos dels cristians captius sobre els setjadors. Aleshores, el Conqueridor, feu jurament que no sortiria de l'illa sense abans haver estirat la barba al moro per humiliar-lo, mes la seva cavallerositat i noblesa, una vegada lo tingué al seu poder, no li deixaren dur a terme tal promesa.

El fill del Wali, de 13 anys, fou hoste de Jaume I. Se convertí al cristianisme i rebé del seu senyor la vila i castell de Gotor, del regne d'Aragó.

Des de l'any 1213 Jaume I era rei d'Aragó i Catalunya conquerint als moros Mallorca (1229), Menorca (1232), València (1238), Xàtiva (1244) i Dènia (1245), completant-se així la reconquesta de València. En 1258 signà el tractat de Corbeil; per ell renunciava a tot dret més enllà dels Pirineus (amb l'excepció de Montpelier), mentre que Lluís IX de França renunciava a la seva sobirania teòrica

als comtats de Barcelona i Rosselló. Acabà de retre Múrcia en 1266, la qual deixà pel tractat d'Almagra a son gendre Anfós X, rei de Castella. En tot i amb això, sembla se va equivocar políticament al dividir els seus regnes entre els seus dos fills Pere i Jaume, ja que quedà desmembrat el regne d'Aragó amb la prompta pèrdua de la força política.

XI^{ena} TROBADA DE CORALS INFANTILS DE MALLORCA

CANTEN A LA PRIMAVERA

ART. 4 DE JUNY A LES 17 H. A LA PARROQUIA

Organitzen

Patrocina

Col·labora

editorial

LO REI EN JAUME

Què és avui la figura del rei en Jaume I, el Conqueridor? La història ens l'assenyala com el gran rei forjador de la fesomia de la Corona d'Aragó com a primera potència de la Mediterrània medieval. Ell n'inicià el període de la seva màxima esplendor a partir dels desset anys, amb la dominació de la noblesa, i dels vint-i-un, amb la conquesta de Mallorca, contrapunt del desastre de Muret, on morí son pare. Començava així el gran temps d'Aragó definit per allò que "tots els peixos parlaven català". El món era, aleshores, la Mediterrània.

Conquerí Mallorca i la poblà, com diu Muntaner, "ab major franquees e llibertat que ciutat que sia al món (...) tota de catalans, tots d'honrats llocs e de bo". Amb ell s'inicia la història moderna de Mallorca i la seva figura, esdevinguda mítica, continua essent el pal vertebrador d'una personalitat que mai no hauria d'oblidar els seus orígens. La nissaga, la llengua, la fe i la cultura constitueixen el llegat que roman entre nosaltres i ens uneixen amb la resta de territoris d'aquella malaurada Corona. La veneració per aquell monarca és un dels denominadors comuns de tota la comunitat catalanoparlant, com ho és la llengua.

Ramon Muntaner, comentant el perill de la desunió dels reialmes del Casal d'Aragó, originada en el desgraciat testament del gran rei, reprèn de la tradició clàssica "l'exemple de la mata de jonc", aquella que té la força que, lligada tota amb una corda ben fort, si la volen arrencar tota a la vegada, ni deu homes, per molt que estirin, no l'arrabassaran, ni que se n'hi afegeixin més. Però si en llevau la corda, un nin de vuit anys, de jonc en jonc, la desfarà que ni un n'hi quedarà.

En Muntaner comença la seva crònica amb el naixement, ja mitificat, del Conqueridor. En ell devia pensar quan predicava la unitat dels membres de la dinastia. Per això és avui encara oportuna la imatge de la mata de jonc si l'aplicam a aquella cohesió que encara descobrim i que podem concretar en els llaços culturals i lingüístics que ens uneixen al Principat, al País Valencià, al Rosselló. Llaços per sobre o per sota si voleu, d'unes institucions político-administratives pròpies de cada territori. Prop de vuit segles d'identitat comuna neixen amb la figura, mítica ja, del gran rei, el record del qual es convertí en un dels valors intemporals de la gent mallorquina. Fins i tot la forma de referir-s'hi -el Rei en Jaume- mostra la persistència d'una expressió lingüística de respecte. També, a les rondaies, al cançoner, hi ha presència del Rei:

Homos de molt de valor
per la nostra terra hi ha
des que la va conquistar
don Jaume el Conqueridor.

Provem de demanar a qualsevol dels nostres majors si sap qui era el rei En Jaume i dirà que sí, tot i que no sabrà explicar més que ell va ser qui va derrotar "els moros" que, enganxats a la figura del Conqueridor, han esdevengut l'enemic històric del país. Aquest "temps dels moros" tan dilatat i imprecís és, justament, el temps sobre el qual ha planat, victoriós, el gran rei. És un present que no passa. És la nostra identitat.

REVISTA QUINZENAL
Nº 72 V EPOCA 28 MAIG 1988

REDACCIO
I ADMINISTRACIO:

C. Rafel Blanes, 10, 1ª ARTA

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX:

Gràfiques Llevant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

CONSELL DE REDACCIO: R. Umbert, C. Obrador, G. Bisquerra, B. Lliteras, J. Mayol, S. Massanet, A. Esteva, M. Santandreu, J.Mª Massanet, E. Piris, Mª Gelabert, J.L. Martín.

COL·LABORADORS: G. Bisquerra, A. Genovart, R. Umbert, J. Morey, C. Obrador, P. Xim, M. Santandreu, J. Casellas, M. Tous, A. Gili.

FOTOGRAFIA I DIBUIXOS: G. Bisquerra, R. Umbert, A. Torres i Arxiu.

ADMINISTRACIO: G. Bisquerra, A. Esteva, C. Guerrero.

notícies

"ES MESTRE SEGUNDO"

El proppassat dia 24 de maig es complí el 70 aniversari de la mort de D. Segundo Díaz Cordero, "Es mestre Segundo". Nascut a Huerta, província de Salamanca, era mestre de l'escola nacional segona de nins. Exercí a Artà durant 22 anys. Casat amb dona Antònia Sullà Alegrè, nadiua de Salàs de Pallars, Lleida, i, per tant, oncle de dona Josepa Sullà Ramonit, mare de D. Antoni Esteva Sullà, metge d'inoblidable memòria entre els artanencs.

Els homes que avui es troben de 80 anys, el recorden com un model de severitat i honradesa professional. Suportà més de 10 anys una malaltia sense abandonar mai la docència, per a finalment morir de bronquitis crònica, als 63 anys d'edat, al carrer de Palma nº 27, actualment carrer Major.

CANVI DE CAFETER

El passat diumenge dia 22, es va tancar el Bar "Sa Placeta".

Els seus regents, en Toni Picó i la seva esposa, han decidit per motius personals i de salut, deixar aquesta feina, ja que no podien rebre ajuda dels seus fills. Però segons ens ha informat s'obrirà altra volta i els nous cafeters seran el matrimoni Jaume Genovart, a) Càndil, i la seva esposa Antonina, als que desijam sort en la nova feina.

NOVA OBERTURA

A l'hora de tancar la present edició, ens informen que el dijous dia 26 haurà tenguut lloc l'inauguració de la nova Cafeteria **MANIX BURGER**, on abans s'anomenava el Cafè Manix.

Sembla que ara restarà com a mig restaurant, oferint al públic un gran assortit de plats combinats.

ALTRA RE-APERTURA

El Bar Dólar, també obrirà les portes a mitja setmana entrant, com a **Bar-Restaurant** on s'hi serviran des de tapes variades als plats més sabrosos de la nostra cuina.

BELLPUIG desitja tant als propietaris com als nous regents un gran encert en la nova tasca a emprendre.

L'HI HA ARRIBAT S'HORA

A la fi, el MOPU, s'ha decidit arreglar el troç de carretera des del quarter fins al creuer de "Sa Torre".

Sembla que de tantes vegades d'anar a dur aigua... la gerra s'ha trencada. Era ben hora, sobretot devers es Bar Talaiot hi havia cada clot... A veure si també ordenen el creuer del quarter que bé ho necessita.

SALVEM ELS DARRERS VELLMARINS!
CONFERÈNCIA I VIDEO
A NA BATLESSA
Dia 3 de Juny

MATRIMONIOS

Dia 9 de abril.- Nicolás Sureda Sansó con Margerita Gomila Bernat.

Dia 30.- Kart-Johan Ragnvald con Maria Raquel Saiz Fernández.

Dia 30.- Gabriel Escarrer Lorente con Catalina Villalonga Zamora.

DEFUNCIONES

Dia 4 de abril.- Bernardo Llodrà Llinés. a) Massot, 67 años. C/ Recta, 5.

Dia 13.- María Isabel Lop Martí. 81 años. C/ Taulera, 10.

Dia 29.- Antònia Gayà Gelabert. a) Mungina, 88 años. C/Pou Nou, 13.

Dia 30.- Magdalena Sureda Amorós. a) Botera, 79 años. C/ Sta. Margarita, 58.

racó d'església

notícies parroquials

INTEGRACIÓ A LA COMUNITAT

Avui, dissabte, dia 28, a la Missa de Comunitat de les 9 del vespre de la Parròquia, tindrà lloc, amb un senzill però profund signe, la integració dins la comunitat cristiana d'Artà d'un grup de joves i al·lotes que començaren la primera comuna fa tres anys. Es per ells un dia important i també per tota la comunitat que s'alegra de debò que avui, malgrat tot, hi hagi gent jove que vulgui seguir la curolla de Jesús. Des d'aquí enhorabona i ànim!

DIA DEL CORPUS

Com cada any, el dia del Corpus, que enguany escau el dijous dia 2 de juny, hi haurà una celebració de l'Eucaristia a Sant Salvador a les 7 de l'horabaixa. Després es davallarà en processó per les escales fins a la Parròquia. Aquest dia quedaran suprimides les misses de les 6 i de les 9 del vespre.

DIADA DELS MALALTS A LLUC

Com ja hem anat fent des de fa uns anys, també enguany organitzarem la pujada a Lluc dels vellets i malalts que vulguin. Serà dissabte, dia 4 de juny. Es partirà de la Plaça Nova a les 9 del matí i la tornada està prevista per mitjan horabaixa. Els interessats en prendre-hi part, especialment malalts, poden apuntar-se o bé a la Residència, o bé a qualsevol membre del grup d'Acció Social.

TERCER CENTENARI

Amb motiu de complir-se el tercer centenari -concretament dia 12 de juliol d'enguany- de la mort de l'ermità Joan de la Concepció Mir i Vallès, natural d'Alaró, fundador dels nostres ermitans, es celebrarà una Missa dia 5 de juny a la Parròquia a les 12 del matí.

Els ermitans i la Parròquia conviden a tots a participar en aquesta celebració commemorativa.

ECOS ecos

ABRIL

NACIMIENTOS

Dia 2 de abril.- Isabel Ortega Sancho. Hija de Joaquín y de Catalina. C/ Na Caragol.

Dia 2.- María Tomás Niclaus. Hija de Juan y de María. C/ Taulera, 7.

Dia 5.- Sandra Melis Lopez. Hija de Rafael y Tomasa. C/ Careta, 12.

Dia 10.- Manuel Infante Sureda. Hijo de Manuel y Margerita. C/ Menéndez Pidal, 4.

Dia 30.- Juan Antonio Ginard Juan. Hijo de Juan José y Bárbara. C/ Menéndez Pidal, 33.

de la colònia

A. Genovart

UNCIO DE MALALTS

Demà diumenge, dia 29, les persones que tenen més de 75 anys o que estiguin seriosament malaltes, rebran el sagrament de la Unció dels Malalts. Poc a poc ha anat calant la idea de que aquest sagrament no és pel moment de morir-se, sinó per gaudir de la serenitat, la pau i l'esperança els darrers anys de la vida. A principis de setmana eren 15 els inscrits per rebre la Santa Unció.

ACTIVITATS D'ESGLÉSIA

El passat dissabte, dia 21, un grup de joves i joveselles que participen habitualment a la catequesi, acompanyats d'algunes persones majors, s'ajuntaren al grup d'Artà per anar tots plegats d'excursió a l'illa de Cabrera a la que donaren la volta en barca. Com és costum en aquests tipus d'actes, l'alegria, el bon humor i l'amistat anaren unides durant la jornada a la que va acompanyar un sol esplendent de maig que acabà de confitar l'excursió.

MAIG PLOGUER

Diuen que el temps ve capgirat i possiblement sigui veritat. Mentre el febrer i el març varen ser més aviat uns mesos secs, aquest maig s'ha mostrat esplèndid en pluges, pluges que són beneficioses pels arbres i cisternes, però perjudicials pels sembrats i certes hortalisses. Dilluns passat a partir del migdia altra vegada va ploure intensament per lo que hi torna haver bona saó.

PRESENTATS A LA COMUNITAT PARROQUIAL

Per aquest dissabte, a la missa de les 9 del vespre de la parròquia d'Artà, està previst que els joves i al·lotges que han fet el camí de la comuna des de fa tres anys -un procés catequètic unit a la vivència i compromís quotidià- siguin presentats a la comunitat parroquial per tal que aquesta els accepti al seu interior com a persones adultes en la fe i amb ganes de seguir fent camí. És la primera vegada que es realitza un acte d'aquest tipus. De la Comunitat Parroquial de la Colònia seran presentats dos membres que han fet aquest procés. Aquest acte senzill i joios a la vegada, serà una passa més dins el creixement de l'Església d'Artà i la Colònia i una nova ocasió per estrènyer encara més els llaços entre les dues parròquies.

CRONICO ARTANENC

A. Gili

(Continuació i darrer)

Any 1244

Dia 10 de maig.- Conveni entre el prior i restans religiosos de Bellpuig d'Artà i Ferrer de Banyeres sobre la donació a aquest feta pel prior de Bellpuig Fra Pere de Nas de l'alqueria de Banyeres i dues parts del Rafal Addaya, en el terme d'Artà.

Firmen l'acta Fra Ramon de Fraga, prior de Bellpuig, Fra P. Cellanarii, Fra Bernat de Gerp, prior d'Artà, Fra R. d'Alberola, Fra G. des Quer, Fra G. de Sallent, Fra A. de Pont, Fra Tomàs, Fra P. de Moixó i Fra A. Ciuever. Són presents P. Pascual, R. de Bages, Bernardí Terrassa i P. de Pardines.

Any 1246

Dia 21 de març.- Bernat Espanyol ven a Fra Tomàs, prior de Bellpuig, un sarraí negre, per nom Bilol, pel preu d'onze lliures melgoreses.

Fra Tomàs ven a Bernat Espanyol un sarraí blanc, per nom Omer, pel preu de 140 sous de la mateixa moneda.

Any 1247

Dia 3 de juny.- Ramon Pascual, Joan Personada i Pere de Montsó es divideixen tres molins que tenen a Artà. Pere de Montsó i Joan de Personada els adquireixen juntament amb Maimó.

Ramon Pascual rep per la seva banda el molí del mig i Pere de Montsó i Joan de Personada els molins d'amunt.

Dia 4 de gener.- Pere de Montsó ven al seu germà Guillem de Montsó dos casals de molins, situats en el terme d'Artà, en la vall de Garbelien, en el Rafal Polenci (després Torre de Canyamel). Els molins molen de l'aigua amb la qual molen els molins de Pere Pascual i els molins que foren de Berenguer Personada. Un casal s'anomena de Fonte i l'altre de Rocha.

Any 1249

Dia 7 de maig.- Ferrer de Banyeres fa testament. Marçassors: la seva esposa i Pere de Cerqueda, el seu gendre.

HOTEL-APARTAMENTOS
-RESTAURANTE

MINI GOLF
CANYAMEL

Artanense: TU LOCAL!

reportatge

SES PESQUERES:

Davant la imminent municipalització del camp de futbol de "Ses Pesqueres", BELLPUIG ha volgut fer un repàs a la història per refrescar un poc la memòria dels nostres lectors i ajudar-los a situar en el seu degut lloc persones i esdeveniments que el feren possible.

Hem acudit a persones tan qualificades com en Jaume Casellas que ens fa un poc d'història dels inicis i inauguració. També hem volgut sentir de viva veu l'experiència d'alguns paisans que alla hi treballaren. I també hem fet un repàs al procés seguit des d'aquell 11 de maig de 1945 en que es va decidir la compra fins a les negociacions dutes a terme perquè el camp passés a ser municipal.

Esperem haver fet un poc de llum damunt la història de "Ses Pesqueres" i a la vegada fer justícia envers aquelles persones que generosa i desinteressadament contribuïren a fer-lo realitat.

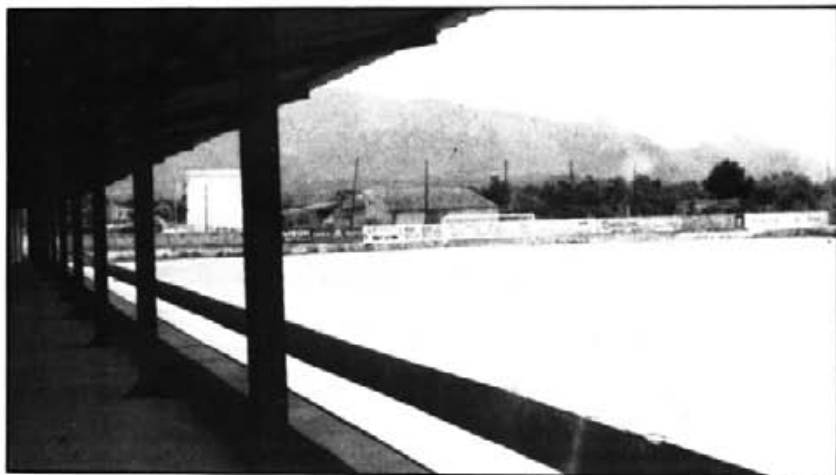
DE PARROQUIAL A MUNICIPAL: LLARG CAMÍ

Ses Pesqueres és un topònim que ja apareix en un document de l'any 1459, per tant és un nom medieval. Aquest nom deriva de què era un lloc comunal on s'hi embassava l'aigua i on es podien pescar anguilles i altres peixos d'aigua dolça.

Han passat exactament 43 anys (11 de maig de 1945) des de què l'Institut Catòlic d'Artà, erigit per Decret Episcopal dia 11 de desembre de 1940, va nomenar una comissió per comprar Ses Pesqueres. Aquesta comissió estava formada per D. Jaume Solivellas i D. Bartomeu Alzina. Val la pena transcriure literalment part d'aquella acta històrica: "... en vistas de que se considera urgente la habilitación de un campo de deportes y dada cuenta de que entre las fincas cercanas a la población la que reúne más condiciones es la denominada "Ses Pesqueres" de Dña. Margarita Sancho Nebot, se acordó encargar a la mentada comisión realizar las gestiones oportunas para su adquisición, siempre que sea a un precio razonable, bien a base de adquirir solo el trozo necesario, bien comprando toda la finca y revendiéndola después el terreno sobrante".

I així es va fer. L'Institut Catòlic adquirí tota la finca, pel preu de 45.374'55 ptes., designant-ne una extensió de 8.000 m² per a camp de futbol. El que restava fou venut pel preu de 30.500 ptes. Igualment foren venuts els ametlers per 2.000 ptes. i es tingueren uns donatius de 9.500 ptes.

Això és el que consta al llibre oficial. Però, sabem que qui va "fer el ferrer" va ser dona Joana Aina Sancho, perquè la propietària de Ses Pesqueres no la vol-

gué vendre sinó permutar amb una altra finca rústica i aquí, dona Joana Aina oferí i donà per a aquesta permuta la seva finca anomenada Sa Costa, de Sant Salvador. Cal aquí fer esment especial d'aquesta gran senyora que, amb la seva generositat envers la Parroquia i els altres, demostrada amb tantes bones obres i donacions i amb un gran desig de quedar sempre en l'anonimat, va fer possible obres tan grans i importants com Ses Pesqueres, Casa d'Exercicis, casa del c/ R. Blanes, etc. Volem des d'aquí fer justícia i fer públic reconeixement de tant gran amor i desinterès.

Seguint les sessions del llibre d'Actes del Consell d'Administració de l'Institut Catòlic d'Artà podem veure les diverses passes donades a partir d'aquella decisió inicial:

* En sessió del 4 de gener de 1948 es dona compte a la Junta que D. Joan Vicens ha fet efectiu el "saldo" que devia per la compra de la terra sobrant de Ses Pesqueres i que s'ha començat a nivellar el terreny destinat a camp de futbol.

* En sessió de 25 de juliol de 1955 es tracta de la conveniència de comprar un solar d'uns 64 m² per a l'edificació de les casetes del nou camp de futbol, efectuant-se la compra el mateix dia 25.

* En la sessió del 27 d'agost de 1955 consta que la inauguració del nou camp de Ses Pesqueres fou dia 31 de juliol de 1955.

Per altra banda, dia 1 de setembre de 1969 la Parroquia i l'Ajuntament firmaren un contracte d'arrendament del camp per una duració de 25 anys i pel preu simbòlic de 5.000 ptes. anuals. Aquest contracte s'ha mantingut fins el dia d'avui.

Durant aquests quasi 33 anys des de la inauguració del camp molts han estat els esdeveniments esportius i sobretot futbolístics que s'hi han duit a terme.

Però, una de les dificultats que sempre, i sobretot darrerament, s'ha anat accentuant ha estat la necessitat de dotar d'uns serveis de casetes vestidors, grades i cobertura de les mateixes, construccions que no podia finançar la Parroquia i que

reportatge

43 ANYS D'HISTÒRIA

L'Ajuntament i el Club havien de realitzar dins un terreny que no era de la seva propietat. Per altra banda, aconseguir subvencions oficials es feia difícil degut a no poder presentar, per part de l'Ajuntament, els documents acreditatius de la propietat del camp.

Ha estat sobre tot per aquestes raons que, des de fa ja una sèrie d'anys, s'ha intentat trobar una sortida al problema, cercant maneres perquè el camp fos municipal.

Diverses han estat les formes projectades per dur-ho a terme. Però, sempre han sorgit dificultats.

En principi es va creure, per part de l'equip parroquial, que el millor era donar el camp al poble a través de l'Ajuntament, tenint en compte la gran i generosa contribució que el poble havia tingut en la restauració de la teulada de la Parròquia. Però el Bisbat de Mallorca, a través del Consell d'Administració Diocesana, trobà que hi hauria d'haver

una contrapartida per part de l'Ajuntament a fi de no donar la sensació davant les entitats oficials de Mallorca que l'Església per una part regala, però per l'altra demana ajudes i subvencions per accions socials.

Així idò, es va donar la següent passa que era cercar la manera de dur a terme aquesta contrapartida. Es va pensar que l'Ajuntament es podria comprometre a adecentar i arreglar Sa Clota. Així es tindria un lloc més digne perquè els infants hi poguessin jugar i seria també en bé del poble. Però la ubicació del lloc (massa obert al nord), el previsible cost excessiu i el fet que s'estàs pensant en un nucli poliesportiu en torn de l'Institut, deixaren aparcat el tema.

Darrerament, la contrapartida s'ha convertit en "venda", amb el compromís per part del Bisbat i la Parròquia que els 5.000.000 de ptes. que s'obtidran es dediquin íntegrament a la restauració i conservació

de l'edifici del Centre Social, antiga seu de l'Institut Catòlic. Així aquests doblers es quedaran al poble per millorar un dels edificis més centrals, lloc obert de reunions per a tots, no just parroquials (catequesi) i de culte (capelleta) sinó per a altres institucions (Confraries de S'Endavallament i St. Antoni, etc.) i altres fins socials i culturals (mittings, conferències al saló d'actes, etc.).

El Bisbat ha recollit i recolzat la iniciativa del Consell Parroquial donant-li suport i autoritzant la venda del camp de futbol invertint el seu import en millores a l'esmentat edifici.

Pensem que així queda completada una etapa de suplència en matèria esportiva que l'Església, mitjançant l'Institut Catòlic, ha realitzat a Artà i a la vega da s'inverteix a l'edifici del Centre el mateix que salvant naturalment les distàncies invertí un dia en el camp de futbol.

R. Umbert

LA VEU D'ALGUNS QUE HI TREBALLAREN

Hem anat parlant amb diferents persones del poble que poguessin tenir relació o que recordassin les primeres passes per acondicionar el camp de Ses Pesqueres per a la pràctica del futbol.

Ens posàrem en contacte amb D. Sebastià Miralles, vicari que fou de la nostra parròquia per aquell temps i que sabem cert que fou un dels més entusiastes impulsors de que el camp anàs envant. Però fins a l'actualitat no hem pogut treure-li res al·legant estar saturat d'ocupacions. Llamentant perdre l'opinió d'aquest personatge, hem acudí a altres persones que també prengueren part als principis de Ses Pesqueres.

El camp va ser tancat de formigó tot el seu voltant, a les ordres del picapedrer d'aquell temps mestre Antoni "Garaméu". Amb ell hi ajudaren els ara mestres en Jaume Caballero, en Francesc "Massetes" i en Joan "Gurries", els dos primers grans aficionats al futbol i que han estat molt bohs directius no fa gaire anys. Això esdevenia els anys 1946-47. Després de quedar vallat va quedar oblidat un grapat d'anys, fins que un altre personatge ens conta com va ser que s'acondicionà per poder jugar al futbol.

Aquesta persona és en Toni Espinosa, el qual ens conta el següent: "... Va passar que un bon dia, alertats que D. Llorenç Llitas, EPD., aleshores rector d'Artà, tenia la intenció d'instal·lar a Ses Pesqueres unes porteries de bàsquet, es vicari Miralles i jo el férem desistir de tal propòsit, al·legant que el camp hauria de ser pel futbol. Ens con-

testà que bé, però que féssim via perquè els picapedrers tenien ordres de començar el sen demà. Noltros dos, de bon matí, anàrem al camp amb una xapa per horn, i començàrem a cavar i a xermar. Foren les primeres passes, després aconseguírem que els estudiants s'unissin i poc a poc ho feren moltes persones del poble. Dugueren "escorbos" i eines i d'aquesta manera anàrem omplint el desnivell que hi havia de mig camp avall.

Així s'acabà el terreny de joc i poc temps després s'inaugurà el camp, concretament el 31 de juliol de 1955.

Aleshores vàrem aconseguir fer un equip de jugadors locals, record en Rafel "Cirera", en Biel de Sa Curia Vella i també en Bernat de Sa Botigueta, entre altres. L'equip s'anomenà "Les Àguiles". Un bon dia en Manuel

reportatge

Platel. EPD, demanà a D. Llorenç per dur el futbol d'es Cós a Ses Pesqueres. Es rector, em donà carta blanca per negociar-ho. Així formarem directiva jo de president i en Platel de secretari, fins que me'n vaig anar a viure un any a Ciutat. Llavors el club passa del Centre a Ca'n Matemales".

En Toni Espinosa segueix contant "... El truí de l'economia el duien els al.lots estudiants. Acabats els partits, es duia la taquilla al Centre, i amb el recaptat i qualche donatiu del senyor dets Olors i del Marqués, fèiem front a les despeses del camp. Tothom pagava per entrar al futbol, i a més es pagava un extra per poder seure als padrissos, clar que era poc, però tot ajudava. Els que

quasi mai pagaven eren els al.lotets petits, que quedaven defora i una vegada començat el partit els fèiem entrar".

Això és el que hem pogut recollir referent al començament de la "vida futbolística" o més ben dit de les primeres passes que es donaren per poder començar la pràctica del futbol al camp de Ses Pesqueres, i que avui, amb bon encert, passarà a l'Ajuntament d'Artà, quedant com a patrimoni del poble. Es vera que les funcions seran les mateixes, ja que de fet és el poble el qui l'ha disfrutat malgrat fos de l'Església. Esperem que les passes d'ara endavant siguin tan bones i tan desinteressades com ho foren als principis de l'acondicionament de la finca.

G. Bisquerra

ANTE UN NUEVO CAPITULO

Las sufridas generaciones de la post-guerra, necesitadas de olvidar y ávidas de nuevos ideales e ilusiones, fueron, en su momento, terrenos propicios para anidar el fervor futbolístico que inundaba nuestra isla al conjuero de los éxitos legendarios del Constancia y después del Mallorca. Artà no estuvo ajena de este clima y participó asimismo del "boom".

"Sa Clota", con sus reducidas dimensiones, se había quedado pequeña para albergar a la muchachada que en masa acudía a la cita de aquellos atardeceres, mientras que el bonachón de "D. Gabriel s'Asdoro", aprovechaba tan favorable coyuntura para aplicar sus terapias de apostolado. En este interregno, "Doña Juanina Sancho", dama piadosa y de gran aprecio, consciente de la problemática de la juventud, tomó la decisión de regalar a la Párrquia unas tierras para que la grey infantil y juvenil artanense pudiera practicar deporte y recrear sus horas libres y de ocio.

Diversas razones y circunstancias aparcaron la puesta en marcha del proyecto, si bien, se consideró oportuno, proceder al cercado del recinto con el producto de los terrenos remanentes.

A principios de 1955 y ante los crecientes e insistentes rumores de la inminente desviación de la carretera de Artà a Capdepera, lo que conllevaba la amputación del campo "Es Cós", terreno de juego del club local, la directiva del Artà encabezada por su pre-

sidente don Antonio Adrover, inició conversaciones con el Ecónomo Lorenzo Lliteras, encaminadas a reanudar las obras de construcción de un nuevo campo de fútbol y acceder a su uso en régimen de alquiler. Las gestiones resultaron positivas y el 3 de julio de este mismo año, con un Artà-Descardazar, se dió el cerrojazo definitivo al recordado y entrañable "Es Cós".

INAUGURACIÓN

El último día de julio con la inauguración de "Ses Pesqueres", se abría un nuevo capítulo de la historia deportiva de nuestro pueblo. Jorge Vicens, fiel notario de la información escrita de aquellos años, escribía en el diario "Balears": "... tuvo lugar la bendición del nuevo campo de deportes "Ses Pesqueres", sus gradeños e instalaciones, por el M.R.D. Lorenzo Lliteras, Ecónomo Arcipreste. Seguidamente a los arcordes del Himno Nacional fue izada la Bandera Pontificia a cuyo solemne acto siguió un disparo de cohetes y una espectacular suelta de globos y palomas. Ocupaban los gradeños de preferencia, adornados y exquisitamente engalanados con la Bandera Nacional, todas las autoridades locales.

Seguidamente saltaron al nuevo terreno de juego los equipos C.D. Manacor de Tercera Nacional y el C.D. Artà, de Primera Regional, los cuales ofrecieron al numeroso público un partido competidísimo y excelentemente jugado, que terminó con la victoria visitante por 2-1. Previamente dos señoritas, acompañadas por

el presidente del C.D. Artà, don Antonio Adrover, hicieron entrega de sendos ramos de flores a los capitanes de ambos equipos. Al final del partido y entre calurosos aplausos fue entregado al capitán del Manacor, el artístico trofeo donado por "Cristalería Isleña" de Manacor, que a la vez fue regalado galantemente al club local.

La afición artanense, percatada por los singulares esfuerzos realizados para poder llevar a término esta excelente obra que deportivamente constituirá un orgullo para el pueblo, afluyó insospechadamente al acto inaugural de "Ses Pesqueres", tributando entusiásticamente sus aplausos y su beneplácito".

EPILOGO

Al carecer de ayudas oficiales, el recinto deportivo se fue degradando y quedando estancado y, solo gracias a la buena disposición de los aficionados y ayudas esporádicas de algun mecenas, se pudieron conservar y mejorar unas instalaciones que con el paso de los años se han venido quedando arcaicas y obsoletas. Entre estas mejoras, cabe citar la construcción de la tribuna cubierta, fruto del amor propio de un pueblo que no se resignó a verse abatido por unos elementos atmosféricos adversos.

Volvamos la página y dispongámonos a vivir un nuevo acto. "Ses Pesqueres" está necesitado de más amor, mimo y cariño. Un nuevo amanecer debe surgir sobre este recinto. Renovarse o morir.

Jaime Casellas F.

entrevista

R. Umbert

"ARTÀ

BALLA I CANTA"

primer disc

Grup de cantaires i sonadors de l'Agrupació "Artà balla i canta" que han gravat el disc.

"Artà Balla i Canta, després de molts d'anys de treball amb les danses i tonades del nostre poble, ha cregut oportú donar a conèixer una part del seu quefer. Hem intentat que aquesta edició fos feel a les cançons de festa i feina que la gent de per la vila coneix i estima, i que els que han hagut de deixar les nostres contrades guarden amb delicadesa i melancolia. El disc que teniu amb les vostres mans únicament pretén ésser una aportació més a la tasca de conservar i potenciar els nostres signes d'identitat. I esperant que com a tal sigui escoltat, el dedicam a tota aquella gent que, amb el seu treball i esforç de cada dia, està contribuint a l'arrelament cultural de la nostra comunitat".

Amb aquestes hermoses paraules escrites a la contraportada del disc i amb una portada -el poble des de Sant Salvador- on el protagonisme el pren el mateix poble en lloc de l'Agrupació, Artà Balla i Canta presenta cançons, balls i tonades amb una caire pròpiament artanenc.

Suposa sens dubte per a l'Agrupació i pel poble en general una fita important assolida amb esforç i dedicació després de 14 anys de camí. Camí que començà el seu doble un dia de maig de l'any 1974 per iniciativa de na Maria Genovart. Molt prest la iniciativa fou recolzada per un gran nombre de persones joves i de més edat que volgué unir-se a aquella aventura que avui ha esdevingut una esperançadora realitat. Aquesta realitat avui té aquest nom i llinatges: 430 socis, 14 sonadors, 41 balladors i balladores, 80 alumnes de l'escola de ball, 38 persones majors que aprenen les nostres danses i nombrosos admiradors i col·laboradors. L'Agrupació funciona d'una forma totalment democràtica i, malgrat hi hagi una junta directiva que és la responsable de les decisions, la majoria d'acords es prenen mitjançant la votació dels balladors i sonadors. L'agrupació es regeix per uns estatuts aprovats en assemblea general i autoritzats pel Govern Civil.

Davant el proper esdeveniment de la presentació del seu primer disc -esperem que en segueixin d'altres- i davant la importància del fet per ésser la primera vegada que es grava el nostre folklore, BELLPUIG ha volgut mantenir una conversa amb en Biel Tous, Director musical de l'Agrupació i director i animador de la gravació del disc.

Amb tota cordialitat i en nom de l'Agrupació, en Biel ha satisfet la nostra sana curiositat.

BELLPUIG.- Com vos va acudir la idea de gravar un disc?

BIEL TOUS.- No hi ha dubte que és una cosa que il·lusiona i ja fa temps que ho anàvem parlant. Malgrat de tot d'una fos un projecte una mica utòpic, a poc a poc va anar prenent consistència fins que arribà a ser un repte que, amb l'esforç de tots, hem pogut lograr.

B.- Quines passes donàreu per aconseguir la gravació del disc?

B.T.- S'ha hagut de fer feina en dos sentits: a) aspectes tècnics, b) preparació del grup. En quant al primer, hem d'agrair a en Jeroni Fito que ens posàs en contacte amb en Toni Fernán-

dez d'Estudis Dígitalis. A partir d'aquells moments tot va ser concertar visites de cara a la gravació. La preparació del grup ha estat forta i constant de tal manera que no començarem la gravació fins que estàrem, nosaltres i el tècnic de so, convençuts dels resultats.

B.- Què suposa per a l'Agrupació aquesta fita tan important?

B.T.- Per Artà balla i canta, és una meta lograda i al mateix temps una partida cap a nous objectius. És una meta perquè hem arribat a un punt que no fa molt era sols un somni. Però també tenim l'obligació de seguir treballant i, allò que fins fa poc

era un projecte ara ens ha de servir de propulsor cap a altres fites.

B.- Explica'ns un poc el procés actual de gravació d'un disc.

B.T.- En primer lloc és necessari que tothom tenguí clar el seu paper. Cada instrument ha de tenir perfectament escrit i sabut el seu repertori. Es comença amb la gravació d'una "base" de veu i acompanyament que únicament serveix d'orientació. Aquesta primera gravació serà el que sentirà pels auriculars cada un dels sonadors quan gravi el seu instrument. La gravació es fa per "pistes" o sigui per grups d'instruments. I finalment

es fa la mescla, obtenint el resultat del treball de moltes d'hores de feina. Ara bé, malgrat la tècnica sigui molt perfecta, únicament poleix i depura el so, no fa miracles.

B.- Quins instruments i veus hi han pres part?

B.T.- Des d'un primer moment teníem ben clar que el disc l'havia de gravar Artà balla i canta, sense ajudes d'altra gent, i així ha estat, per això crec que n'esteim tan orgullosos. Aquests són els cantaires i sonadors que hi han pres part:

Veus: Jaume Danús, Maria Genovart, Maria Ginart, Magdalena Palou, Magdalena Sanxo, Biel Tous.

Bandurries: Biel Carrió, Margalida Casellas, Beatriu Gili.

Llaüts: Magdalena Fuster, Virgínia Muñoz.

Baix: Joan Fuster.

Flauta: Biel Tous.

Guitarra: Maria Ginart.

Guitarró: Jaume Danús.

Violí: Vicenç Sancristóbal.

Veu solista: Magdalena Palou.

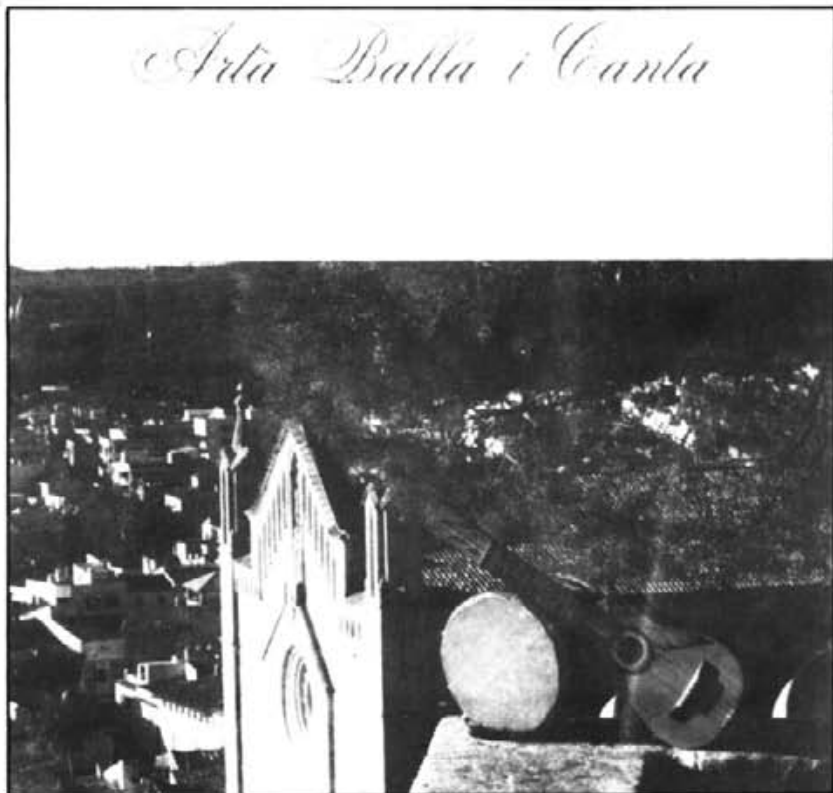
Arranjaments i Direcció: Biel Tous.

B.- Quines cançons componen el disc i per què heu fet aquesta selecció concreta?

B.T.- Aquest és un punt important ja que nosaltres vàrem voler fer una gravació que de qualche manera representàs una mica al nostre poble. Cintes i Discs de ball i cançons mallorquines segurament en trobarem molts, però cintes i discs de Sant Antoni de Pàdua, de Sant Antoni Abat i de sa nostra ximbomba... Hi ha que dir que quan gravàrem aquestes tonades pensàvem també amb tots aquells artanencs que viuen enfora del seu poble i que amb aquesta audició es podran sentir una mica més prop de tots nosaltres.

B.- Quants de discs i cassettes posareu a la venda?

B.T.- Hem de tenir en compte que la bestreta econòmica és prou important per un grup com el nostre. Fa poc compràrem un local i ara ens hem embarcat en aquesta aventura, per això ens convé ésser prudents. Per tant, en un principi, llançarem 1.000 cintes i 500

Portada del disc d'"Artà balla i canta".

discs, però tenim pensat fer una segona edició amb els doblers que treguem de la venda de la primera.

B.- Estau satisfets de la vostra feina?

B.T.- Creim que hem fet realment el que volíem, i això ens satisfà. També sabem prou bé que el material que oferim està fet a consciència i amb molt de treball i il·lusió i crec que el resultat de tot això no pot ésser negatiu. De totes maneres no som únicament nosaltres els qui ho hem de valorar.

B.- Sabem que teniu programada una festa de presentació del disc. Ens podríes detallar un poc aquesta festa?

B.T.- La festa tenim pensat que tenguí una mica de variat. Hi haurà una presentació que correrà a càrrec d'en Miquel Mestre i Genovart. Seguidament demostració de ball per part dels nostres balladors i a continuació es posaran a la venda les cintes i els discs. La festa acabarà amb ball obert per a tot hom. Si no hi ha contratemps tenim pensat que dita presentació sigui el dissabte, dia 4 de juny, a les 10 del vespre a la Pla-

ça Nova. Des d'aquí aprofitam per convidar el poble a participar-hi.

B.- I finalment, sortint un poc del tema monogràfic que ens ocupa, quins plans té l'agrupació de cara al futur?

B.T.- Artà balla i canta, per ara no té intenció, i ha rebutjat ofertes molt temptadores, de convertir-se en una agrupació semi-professional. Únicament som un grup de persones amb una afeció comú a la qual dedicam esforç i treball. Creim que la comercialització abusiva del ball i cant mallorquí ens duria cap a una desvirtuació progressiva i manca d'identitat.

El nostre projecte segueix éssent la conservació de les postures tradicionals del ball mallorquí a la comarca d'Artà, evitant demostracions que, a vegades, són més pròpies d'Andalusia que de les nostres pròpies contrades. Esteim a favor de les tonades i cançons antigues, a les quals se'ls pot actualitzar i musicar amb els elements melòdics i rítmics que tenim avui, però no canviar ni despersonalitzar.

BELLPUIG agraeix aquestes paraules i desitja a l'Agrupació Artà Balla i Canta tota cista d'èxits, sempre encaminats com a darrera meta a conservar i transmetre amb tota la seva puresa el nostre folklore: balls, tonades i cançons. Hem escoltat part d'aquest disc i podem assegurar que els qui estimen la nostra música disfrutaran de debò.

Enhorabona! Que ben prest poguem parlar de noves edicions... o "per què no?" d'un nou disc.

una xerrada amb ...

Clement Obrador

Mre ANTÒNIA SERRA GELABERT damunt l'XI^{ena} Trobada de Corals Infantils de Mallorca

Amb motiu de l'XI^{ena} Trobada de Corals Infantils de Mallorca, BELLPUIG s'ha traslladat a la casa de Maria Antònia Serra, professora titulada de piano, per parlar-ne un poc. Recordem que Na Maria Antònia és la fundadora i responsable des de fa 11 anys de l'actual "Orfeó Infantil Artanenc" juntament, des de fa 2 anys, amb Na Magdalena Palou i Na Margalida Casellas.

BELLPUIG.- Com sorgeix la idea de fer Trobades?

Mre ANTONIA.- El moviment de les trobades infantils va sorgir durant el transcurs del I Curset de Cant Coral, que aquest estiu farà 12 anys, on un parell de participants ens reunírem per parlar com podríem potenciar el cant coral dels nins. La millor de les propostes va ésser preparar un programa comú i cantar-lo per la primavera tots plegats. No sabíem on però el primer pas ja s'havia donat.

B.- On es va fer la 1ª trobada?

M.A.- La primera trobada va ésser a Sant Jordi i, il·lusionats per la llavor sembrada, preparàrem el programa dels altres anys. Per celebrar el cinquè aniversari cantaren la cantata "L'Aucell daurat" de Frederic Mompou i pel desè la cantata "El rei tutup" de Baltasar Bibiloni. Enguany el tema és "La primavera". Les cançons i els poemes tenen aquest tema com a motiu d'inspiració.

B.- Fent història, des de quan Artà té Coral Infantil i ha participat en totes les trobades?

M.A.- La Coral Infantil d'Artà va participar a les sis primeres trobades i després de tres anys d'interrupció ens hi tornàrem incorporar a la decena.

En la primera etapa, la Coral Infantil d'Artà estava recolzada pel Col·legi Sant Bonaventura. Això no excluïa la participació dels allots del col·legi Sant Salvador. Ara el suport el tenim de la junta de l'Orfeó Artanenc que acollí des de tot d'una amb molta d'il·lusió la "cantata" que suposaven aquests infants. És per això que s'anomena "Orfeó Infantil Artanenc".

L'Orfeó Infantil es divideix en dos grups: el primer el formen 34 allots de 4 a 8 anys i el dirigeixen Na Magdalena Palou i Na Margalida Casellas. El segon grup el componen 54 allots de 8 a 15 anys i el dirigeix jo personalment.

B.- Si vols, parlem de la Trobada d'enguany.

Mre A.- Sí. Puc dir que enguany nos hem atrevit a dur-la a Artà degut a la maduresa que ja té l'Orfeó Artanenc i també a la incondicional ajuda de la recent constituïda Associació de Joves, "licenciats" en organitzar coses pels infants (recordem els Reis). S'Ajuntament també ens ha donat totes les facilitats possibles com també l'equip parroquial. Moltes també han estat les dones que han ajudat en la confecció de les senalletes que volem donar a cada cantaire.

En total són 19 corals que sumen uns 840 allots i per agombolar tanta de gent hem hagut de menester ma i mitja. Des d'aquí vull donar les gràcies a tothom esperant que tot surti tal com ho hem organitzat.

Així també ho esperem nosaltres. Molta de sort i que no sigui la darrera que organitzeu. Això voldrà dir que n'heu quedat amb ganes i que encara hi haurà Orfeó.

saló de bellesa

ESTEL D'AUBA

Isabel Solano
Esteticista titulada

Carrer Joan XXIII, 19-12 - Tel. 56 29 50

ARTA (Mallorca)

Maquillatges
Neteja de cutis
Depilacions
Tractaments facials i corporals
Tractaments anticelulítics
Drenatge linfàtic.

NOVETAT

Tenim a la seva disposició:
DEPILACIO ELECTRICA

...XERRIM XERRAM...

ESTAM COMPLETAMENT D'ACORD amb moltíssima de gent. No hi ha dret escouar els coloms per així ésser més fàcil matar-los. Què pot fer una pobra au sense coa? El mateix que una barca fora timó. Volar a la ronsa. Els tiradors, persones respectabilíssimes, no es fan cap favor en escabetxar animalets indefensos. Abatre colomins mutilats, és un trofeu empobrit. Tenc per mi que, per tirar al plat, es necessita més perícia. El mal és que de plats romputs no se'n pot sopar. Au, escopetaires. No sigueu com el Comte de Tebas que, fins i tot, li posaven dutxes mòbils per refrescar el pointer.

ELS FUNERALS s'han convertit en una fira de vanitats on hi té lloc tot menys la part espiritual i respectuosa. Déu meu, la Parròquia pareix un mercat. Una trobada de mercaders dins un mercat de Calaf. O sigui, tres dones i un mulat fan un mercat. Cal tenir més respecte, sinó pel difunt, al manco per la família i pel que representa la gran

Casa, senyora i penyora de la nostra fe.

L'ALTRA DIASSA agranàvem un indret del nostre poble. Un lloc d'aquells on hi ha una cabina de telèfons. Entrà una jovencella a flor de setze anys. En un minut, discerní aquesta conversa: "Paco. oh Paco? Som yo, la Chuchi. Com estés? Com te va por aquí?... Es que jo me dijo, que quería telefonarte més pronto, pero no pudo. ... Con otra ocasión siré más puntual. Me perdono por esta vez, Paco?... No te apuris, que cuando venerás, aniremos a la mar ... Qué si estic negra? Mírame. No me vous fan blanca? Si no fa sol en este mes, com puc yo tornar negra? ... Com, que tú estés negro por España? No pot ser. Si solo tornam negres les que tienen playas... Escolta, que m'habrás engañada ara con lo de tú tornar negro? A ver si en lugar de ser medio rico sirás mecánico o carbonero. Ja, Ja, Ja. Hasta la vista". Com podeu veure, és un castellà digne d'en Bergamín.

JA TENIU EL DOCUMENT DEL D.N.I.? Idò bé estau. Nosaltres prometem fer-lo mos a Manacor. Aquest sistema que s'empra pels pobles de poca entitat com el nostre, és obsolet i més ranci que la xuia d'agost posada al sol. Es perden hores de feina i a algunes persones que mostren propensió a tenir sang alta, no les afavoreix gaire això de tant d'esperar. Veient tal gentada per la Sala, ens venia a la memòria el temps de les "cartilles" de racionament de l'any 40. Manco mal que dilluns passat la Policia Municipal posà ordre ben correctament.

racó de l'art

MOSTRA

D,ARTESANIA

El passat dia 14 de maig tingué lloc una mostra de ceràmiques d'artesanía i peces manufacturades al propi taller, a la teulera de Ca'n Murtó, a càrrec d'en Jeroni.

L'èxit acompanyà aquesta mostra, ja que durant tota la tarda fou un seguit de gent que anà a visitar-la.

Enhorabona.

RECEPTA CULINÀRIA
del xeff fogo

Avui los comecocos, se forran d'hacer dinero, per la gent es lo primero perder greix come locos. Tothom vol estar magre tant si mascle com femella, ja les plora la gonella d'emprar tant el vinagre. Van al Porto Colomo, i fan dietas de buda, lo qués una gran ayuda per deixar tot el llomo. Quedan com fils d'alambre, passant més fam qu'en Cascorro, jo les fotria un mamporro i no de fil d'estambre. Que si tensión altísima, que si sangre brutísima, que si albuminorum. El ejemplo a seguir lo mos dona en Sarassate, que menja com un soldate senza res distingire. Pero lo más curioso, es pagar per amagrirse, per esto no falta irse al curander dichoso. Si tornás l'any quaranta! Tot el món s'amagriria. Pos lo q'ara es devoción, llavors era obligación. Moraleja: De porcos sin cebada, no's menja sobressada.

SE NECESITA

VENDEDOR
REPRESENTANTE
COCHE PROPIO

Máxima discreción
de no llegar a un acuerdo

MADERAS FULLANA
MANACOR

Tel. 55 11 67

De 10 a 12 y de 4 a 6